

[Juul Madsen.]

brugets forhold, at såvel den tekniske som den erhvervsøkonomiske udvikling har været og stadig vil være til ugunst for en fortsat statsstøttet udstykning. Afvandringen fra landbruget fortsætter. Den sidste statistik viser, at der nu kun er ca. 70.000 mandlige og ca. 17.000 kvindelige arbejdere ved erhvervet, og denne udvikling understreges yderligere ved den kendsgerning, at der er en meget betydelig nedgang i antallet af unge medhjælpere i landbruget. Det vil sige, at de, der beskæftiger sig med denne udviklingslinje, og som i de senere år har søgt at kortlægge den, efter alt at dømme får ret i, at om ganske få år vil der ikke være bemandingsmuligheder til stede med henblik på overtagelse af landejendomme i landbruget i den størrelsesorden, vi kender i dag. Vi skal sandsynligvis helt ned på et antal selvstændige brug på mellem 70.000 og 100.000.

Set på denne baggrund er det, synes vi, helt urimeligt, at vi igen skal drøfte forslag til en udlånslov, der holder liv i en forældet statshusmandslov og dermed i en udstykning, der yderligere forstærker det, der er et af landbrugets helt afgørende store problemer, nemlig at der er for mange brug, og at der er for mange små brug. Ingen kan gøre op, hvor store brugene skal være, eller hvor mange brug vi skal have. Det må alene udviklingen afsløre. Men vi kan alle gøre op, at den nuværende fordeling og det nuværende antal brug ikke er i overensstemmelse med de forhold, vi kunne ønske inden for landbrugserhvervet.

Mit parti har tidligere sagt, at der med de midler, der stilles til rådighed i henhold til udlånsloven for statshusmandsbrug, sker en fejlinvestering, og den fortsættes altså nu. Jeg kan ikke lade være med at sige, at det, der sker, er, at vi nu fortsat stiller et stadig større beløb til rådighed for ganske enkelte unge. I henhold til den gældende lov kan man stille 143.000-163.000 kr. til rådighed til udlån af midler fra jordfonden og fra statskassen til disse unge, som altså bliver i stand til at oprette brug, som, således som hele billedet tegner sig, vil være med til at øge landbrugets problemer og vanskeligheder. Når man så tager i betragtning, at en del af dette beløb bliver givet som gave og en anden del forrentes på

meget lempelige vilkår, og stiller det i relation til vilkårene for alle de andre unge, dem, vi kan kalde de almindelige unge i landbruget, som tager udviklingen til efterretning og søger at opnå en sådan brugsstørrelse, som alle sagkyndige tilråder dem, hvis de skal placere deres midler, deres arbejdskraft og deres fremtid i landbruget, når man ser på, at disse unge med deres egen kapital, med den hjælp, de kan få fra kreditforeninger, hypotekforeninger, realkreditinstitutioner, banker og sparekasser, selv må klare deres problemer, har man lov til at sige, at der her er tale om en forskelsbehandling, der ikke er rimelig, og som ikke burde opretholdes.

Jeg har naturligvis bemærket, at den højtærede landbrugsminister har foretaget en ændring, idet han flytter 4 mill. kr. fra posten vedrørende lån til overtagelse af bygninger og til jordkøb over til posten for lån til erhvervelse af tillægsjord. I lovforslaget står der tillægsjord, i ministerens fremsættelsestale står det omtalt som sammenlægning, og i bemærkningerne til lovforslaget står det omtalt som en post, hvis anvendelse fremover nok nærmere må drøftes i den nedsatte landbokommision. Der synes altså at være nogen uklarhed over, på hvilken måde disse midler skal anvendes, men navnlig vil jeg gerne gøre den principielle bemærkning i denne forbindelse, at når man nu slår ind på den linje i denne udlånslov, at man overfører beløb fra ét formål til et andet — her altså for at yde støtte til erhvervelse af tillægsjord, evt. til sammenlægning — kan det få vidtrækkende konsekvenser, for så vidt som man kan tænke sig, at stadig større krav om sammenlægning og om tillægsjord kan få denne post til at svulme op.

Forudsætningen for, at man kan godtage en sådan politik, er, således som det rigtigt blev bemærket af det ærede medlem hr. Niels Eriksen, at beløbene anvendes til at skabe brugsstørrelser, der ikke på forhånd er ude i de samme vanskeligheder som de øvrige, alt for små husmandsbrug, vi har herhjemme. Det, jeg navnlig vil hæfte mig ved i denne forbindelse, er, at man her — hvis vi kan tage den højtærede landbrugsministers fremsættelsestale som udgangspunkt — påbegynder en øget støtte til sammenlægning, som er finansie-